

Rumeysa AKIŞ

(12.Sınıf, 2023)

Adana Hümeyra Ökten Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi

Bu yazı, Anadolu Mektebi tarafından 7 Aralık 2023 Tarihinde Kırşehir’de düzenlenen “Türkiye’nin Birikimi: Âşık Veysel” panel programında öğrencimiz tarafından hazırlanmış ve sunulmuştur.

ÂŞIK VEYSEL'DE VEFA

İnsan etkileşim içinde hayatını sürdürür. Bu nedenle toplumlar olarak yaşayan insanların başından güzel hadiseler geçse de her dönemin sıkıntıları ve bunun beraberinde içsel buhranları olmuştur. Bu tür olaylardan toplumun içinde yaşayan sanatçılar da etkilenmiştir. Sanatçılar toplumun yaşadığı olaylardan bağımsız düşünülemez. İnsanların duygularına ışık tutan eserleri dönemin koşullarından etkilenir. O dönemin duygu ve düşünce dünyası aynada kırılan ışık huzmesi gibi bize yansır. Sanatçı etkilenir ve eserlerine de bunu en güzel şekilde yansıtmaya çalışır. Toplumda yaşanan olaylardan etkilenen saz şairleri de buldukları toplumdan bağımsız düşünülemez. Yazdıkları ve söyledikleriyle halkın düşüncelerine tercüman olurlar.

Bu sanatçılarımızdan biri de Âşık Veysel’dir saziyla dillendirdiği dertlerimiz dertleri olan insanları kucaklamış. Kendi de dertli olan şairimizin gönül hanesinden düşen saf duyguları tüm benliğimizi sarmıştır.

Yazdıklarıyla gönlünden geçenlere ve sorunlara dikkat çeken Âşık Veysel insan sevgisi, toprak ve vefa gibi birçok konuda şiir yazmıştır. Hayatına ve yaşadığı bir takım olaya baktığımız zaman onun için vefa kavramının önemli ve değerli olduğunu görürüz. Vefayı şiirlerinin merkezinde tutan ve irdeleyen şairimiz farklı konularda ve duygularda bu kavramı ele almıştır.

Âşık Veysel’in şiirlerine baktığımız zaman vefayı tek boyutlu görmeyiz. Bir içselleştirme vardır ayrıca metaforik anlatım ile de anlatıma farklılık katmıştır. Hayatından, duygu ve düşünce dünyasından bağımsız değildir yazdıkları. Toplumdan aldığı kültürel yapıyı

kendi hayatıyla harmanlayarak vefayı şiirlerinde başarılı bir şekilde işlemeyi başarmıştır. Dünyaya bakış açısında vefa vardır ve bunu her yerde aramaya ve bulmaya çalışmıştır. Şiirlerine baktığımız zaman, mısralarının arasında gezinirken görebiliriz vefayı.

“Anama” şiirinde,

Dokuz ay koynunda gezdirdi beni
Ne cefalar çekti Anam
Acı tatlı zahmetime katlandı
Uçurdu yuvadan yürüttü Anam, dizeleriyle annesine duyduğu vefayı;

“Kara toprak” şiirinde,

Bütün kusurumuzu toprak gizliyor
Merhem çalıp yaralarımı düzlüyor
Kolun açmış yollarımı gözlüyor
Benim sadık yârim kara topraktır, ile toprağa vefayı;

“Dostlar beni hatırlasın” şiiri ile dostlarına duyduğu vefayı,

Can bedenden ayrılacak
Tütmez baca yanmaz ocak
Selam olsun kucak kucak
Dostlar beni hatırlasın dizeleriyle dile getirmiştir.

Âşık Veysel böylelikle şiirlerinde vefayı anlatmaya çalışır ve vefanın özünü gözler önüne serer. Aslında hayatımızın her anında dışarıda, evimizde ya da yanı başımızda vefanın varlığını göstermek istemiştir. Vefanın önemini içselleştirir. Bu duyguyla olan münakaşamızın hayatımızın gidişatının nasıl etkilediğini fark ederiz. Âşık Veysel'in hayatındaki yaşanmışlıklarını görürüz. Yaşadıkları sonucunda belirli bir olgu ve arayış elde ettiğini anlarız. Onun bu arayışı bizlere mütemadiyen düşünmeye sürükler. Sürükleniriz Veysel'in şiirlerinin içine, hayatının derinliklerine. Derinliklere indikçe kayboldukça fark

ederiz. Veysel'in şiiirlerinin arasında gezinirken hayatın her bölümünde vefanın varlığının olduğunu, önemini ve canlılığını hissederiz.

Hayat ona ne kadar vefasız davranmış, eşi onu terk etmiş ya da ekmek parası kazanmak için memleketinden uzak diyarlara gitmek zorunda kalsa da o içindeki vefayı çok iyi muhafaza etmiş, vefanın varlığını hiç unutmamış ve önemini bizler için şiiirlerinde dile getirmiştir. Şairimiz baktığı her yerde vefayı aramış ve bu arayış onun hakikate giden yolda bir çağrışım olmuştur.

Ancak vefanın önemine değindiği kadar vefasızlık üzerinde de durmuştur şairimiz. Vefaya yüklediği anlam kadar vefasızlık da Veysel için önemli bir konu olmuştur. Hayatı vefasızlıklar ile geçmiştir değerli şairimizin. Belki de bu yüzden bu kadar önemlidir onun için. İnce ruhlu bu şairimizin de ruhuna dokunan bu konu şiiirlerinde vefa duygusuna yer vermesine neden olmuş şiiirlerinde ise önemli bir yer edinmiştir. Sevdiği kişinin onu terk etmesi üzerine "benden selam söyleyin vefasız yâre " şiiirindeki sitemini "Evvelden hastadır yaralı gönlüm" mısrasıyla belli etmekte sevdiği kişiden gördüğü vefasızlığın onu nasıl etkilediğini anlatmaya çalışmaktadır. Vefa en büyük bağıdır. Veysel'e göre seven insan sevdiği kişiye vefa gösterirdi. Dost olan dostuna, anne-baba çocuğuna, çocuk- anne babasına. Seven sevdiğine. İnsanlar arasında böyle naçizane ilişkiler, karşılıklı bir şekilde olmalıydı. Duygularımızın temiz ve saf güzelliğinde insanlar bir ve mutlu olmalıydı.

Dost dost diye nicesine sarılmış
Yürek yürek dolaşıp vefa aramış
Ve sonunda vefalısına rastlamış
Âşık Veysel haklıymış.